

Чернівецький навчально-науковий
юридичний інститут
Національного університету
«Одеська юридична академія»

*Сучасний стан та перспективи розвитку
української правової науки*

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

17 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут
Національного університету «Одеська юридична академія»**

***Сучасний стан та перспективи розвитку
української правової науки***

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

17 травня 2025 року

Чернівці

2025

УДК 34(477)(082)

С89

*Рекомендувала до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Чернівецького навчально-наукового юридичного
інституту Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 9 від 30.05.2025 р.)*

**Сучасний стан та перспективи розвитку української
правової науки:** Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м.
Чернівці, 17 травня 2025 р.) / відп. ред. К.А.Возняковська,
Ю.В.Цуркан-Сайфуліна, Т.А. Латковська. Чернівці, 2025. 206 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку української правової науки», яка відбулася 17 травня 2025 року в Чернівецькому навчально-науковому юридичному інституті Національного університету «Одеська юридична академія».

*Упорядник: **К.А. Возняковська**, д.ю.н., професор,
завідувач кафедри цивільного, господарського права та
приватноправових дисциплін Чернівецького навчально-
наукового юридичного інституту Національного
університету «Одеська юридична академія».*

Матеріали видано в авторській редакції.

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів

© Колектив авторів, 2025

© Чернівецький навчально-науковий
юридичний інститут Національного
університету «Одеська юридична
академія»

ISBN 978-617-8574-12-3

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Секція 1. Правова наука в умовах воєнного стану: виклики і відповіді

Ульянова Г.О. Інституційні порушення академічної доброчесності

Глиняний І.В. Роль правосвідомості у становленні правової культури на засадах конституційних цінностей

Матенко Є.П. Особливості функцій правової науки в умовах воєнного стану

Самборська О.М. Правові стимули: теоретико-правовий аспект в умовах воєнного стану

Гандзій Є. О. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Цуркан-Сайфуліна Ю.В.) Повага до прав людини як ключовий принцип професійної етики прокурора

Костей К.С. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Латковська Т.А.)

Публічний інтерес як категорія науки адміністративного права

Сайфуліна А. Р. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Цуркан-Сайфуліна Ю.В.) Історія правових систем України як основа формування сучасного громадянського суспільства

Семенюк Р. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Цуркан-Сайфуліна Ю.В.)

Взаємодія громадянського суспільства, людини та держави: виклики сьогодення

Симак О.С. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Латковська Т.А.)

Сучасний стан розвитку науки адміністративного права в контексті євроінтеграції України

Секція 2. Розвиток українського законодавства: тенденції, проблеми, перспективи

Попович О.В., Томаш Л.В. Пробаційний нагляд як вид покарання неповнолітніх в Україні: проблеми нормативного регулювання та шляхи вдосконалення

Веселий В.В. Забезпечення позову, як механізм убезпечення від протиправного призову на військову службу під час мобілізації

Кубрак Г.О. Сутність правових засобів державної підтримки малого та середнього бізнесу

Марчук В.В. Правоохоронна діяльність у системі забезпечення прав людини: адміністративно-правовий механізм в умовах війни

Глевчук В.М. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Возняковська К.А.)

Специфіка зупинення провадження у справі місцевими спеціалізованими господарськими судами на стадії розгляду справи по суті

Льчук М.Д. (науковий керівник - докт. філософії Глиняний І.В.)
Принцип верховенства права як основа функціонування
конституційного ладу України

Палій М.Г. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Цуркан-Сайфуліна Ю.В.)
Соціальні права в Україні під час війни

Фіщук Н.І. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Латковська Т.А.)
Особливість адміністративного права в умовах війни: практика і
проблеми

Секція 3. Євроінтеграційні процеси і трансформація національного права

Алексєєнко Л.М., Тулай О.І. Міжнародне територіальне співробітництво:
правові основи забезпечення економіко-соціального просторового
розвитку

Волощук О.Т. Європейські стандарти охорони правопорядку РС та ЄС:
значення, види та виклики впровадження в діяльності правоохоронних органів

Латковський П.П. Принципи доброго демократичного врядування:
європейський досвід та українські реалії

Демчук Т.І. Правові механізми забезпечення екологічної безпеки в
Україні в умовах євроінтеграції

Анікеєва А. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Возняковська К.А.)
Особливості оформлення заповіту військовослужбовцями під час
воєнного стану

Волощук В.О. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Волощук О.Т.)
Розслідування злочинів диверсійного характеру: процесуальні виклики
та функціональна роль національної поліції України

Данч Г-А. І. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Латковська Т.А.)
Адміністративно-правові засади здійснення публічних закупівель в
Україні: стан і перспективи розвитку

Іонуц Н.М. (науковий керівник - к.ю.н. Томаш Л.В.) Пробаційний нагляд як
альтернатива позбавленню волі: ефективність і перспективи розвитку в
Україні

Конфедрат М.В. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Латковська Т.А.)
Людиноцентризм як основа сучасного публічного управління в умовах
євроінтеграційних процесів

Бевиц А. Глобальні мережі співробітництва правоохоронних органів

Секція 4. Інновації в юридичній освіті та науці

Латковська Т.А. Інститут окремої думки судді

Цуркан-Сайфуліна Ю.В. Інституціональна трансформація
правоохоронної системи крізь призму загальної теорії права

Козуб І.Г. Перший крок у професійне життя: правове значення
трудового договору для молоді

Кольба В.Г. Роль закладів фахової передвищої освіти у формуванні професійних компетенцій майбутніх правоохоронців

Подольська А.А. Роль Ради бізнес-омбутсмена в системі захисту прав платників податків.

Ступак М.Г. Розвиток навичок академічного письма англійською мовою у майбутніх юристів за допомогою дискурсивних маркерів

Боднарюк М.М. (науковий керівник - докт. філософії Глиняний І.В.)

Конституційна юстиція як гарант стабільності конституційного ладу

Паскар Д.В. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Біленець Д.А.) Митна політика України як інструмент протидії злочинам у сфері культурних цінностей

Супрович І.П. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Факас І.Б.) Доступ до правової допомоги в цивільному судочинстві в умовах цифрового переходу

Секція 5. Міжнародне право і сучасні геополітичні виклики

Біленець Д.А. Правове забезпечення спрощення митних процедур: АЕО, «єдине вікно» та нові виклики 2025 року

Бердару А. (науковий керівник - докт. філософії Демчук Т.І.) Міжнародно-правові стандарти охорони довкілля під час збройних конфліктів

Бойко О.С. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Попович О.В.) Проблеми кваліфікації колабораційної діяльності: виклики правозастосування

Бурковська І.В. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Волощук О.Т.) Роль правоохоронних органів у врегулюванні релігійних конфліктів як чинника підтримання публічного порядку

Семенюк Б.О. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Попович О.В.) Злочини проти людяності: виклики застосування та напрями вдосконалення

Семенюк Е. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Біленець Д.А.) Правові основи здійснення екологічного контролю на митному кордоні України

Сковронська В. (науковий керівник - к.ю.н. Грекул-Ковалик Т.А.) Implementation of the «Barnahus» Model in Ukraine

Секція 6. Цифрове право і штучний інтелект у правовому регулюванні

Бунчук О.Б. Права людини: нові загрози і захисні механізми інформаційні права людини та штучний інтелект

Проданюк Н.Б. Виклики та перспективи регулювання ІТ-послуг у публічному секторі в умовах воєнного стану

Георгіца А.Д. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Латковська Т.А.)

Цифровізація публічного адміністрування: нові виклики адміністративно-правового регулювання

Курка Д.Ю. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Факас І.Б.) Процесуальна рівність сторін цивільного процесу при застосуванні нових цифрових технологій

Мудряк А.Р. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Возняковська К.А.) Персональні дані та цифрове суспільство: виклики правового регулювання в епоху інновацій

Радик М. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Возняковська К.А.) Судовий захист права на інформацію в цивільному праві: практичні кейси та правові позиції

Секція 7. Права людини: нові загрози і захисні механізми

Возняковська К.А. Шахрайство у господарських відносинах: роль правоохоронних органів

Факас І.Б. Цивільне судочинство як інструмент захисту прав людини шляхом встановлення юридичних фактів в умовах воєнного стану

Лисенко Ю.О. Посадові особи господарських товариств: поняття та принципи діяльності

Андроник В. Д. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Цуркан-Сайфуліна Ю.В.) Гуманізм як ключова цінність у роботі правоохоронних органів

Георгіца О.О. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Факас І.Б.) Відкладення справ та перебіг процесуальних строків у цивільному судочинстві в умовах воєнного стану

Кукульняк А.В. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Волощук О.Т.) Основні принципи діяльності правоохоронних органів у контексті утвердження правової держави: сучасний стан та перспективи розвитку законодавства

Рябко Д.М. (науковий керівник - д.ю.н., проф. Возняковська К.А.) Сутність принципу свободи підприємницької діяльності

Синицька Т. (науковий керівник - докт. філософії Демчук Т.І.) Екологічні загрози, пов'язані з бойовими діями: вплив на водні ресурси України

Станіцька І. (науковий керівник - Матенко Є.П.) Права людини та їх захист як фундамент існування української правової держави

Фалуш А. О. (науковий керівник - к.ю.н., доц. Попович О.В.) Захист дитини від сексуального домагання в цифрову епоху: кримінально-правовий аналіз статті 156-1 КК України

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Шановні учасники конференції!

Від імені колективу Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» щиро вітаємо вас з проведенням Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку української правової науки», яка відбулася 17 травня 2025 року у стінах нашого інституту.

Сьогодні, коли Україна переживає глибокі трансформаційні процеси у всіх сферах суспільного життя, саме правова наука покликана формувати основу для стабільного й справедливого розвитку держави. Саме тому надзвичайно важливо, що в межах конференції об'єдналися науковці, здобувачі освіти, практики та молоді дослідники з усіх куточків України, аби спільно обговорити актуальні виклики, поділитися результатами досліджень і визначити вектори подальшого розвитку юридичної думки.

Конференція засвідчила високий рівень зацікавленості академічної спільноти у глибокому аналізі проблематики сучасного права, його адаптації до європейських і світових стандартів, а також посиленні взаємозв'язку між правовою теорією і практикою.

Віriamo, що опубліковані у цьому збірнику тези стануть не лише відображенням інтелектуального пошуку учасників, а й надихнуть нові покоління правників на подальші наукові пошуки, зміцнення верховенства права та утвердження демократичних засад у нашій державі.

*Директор Чернівецького навчально-наукового юридичного
інституту Національного університету «Одеська юридична
академія»,
д-р. філософії*

Володимир МАРЧУК

СЕКЦІЯ 1. ПРОВАВА НАУКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ І ВІДПОВІДІ

СЕКЦІЯ 3. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ І ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА

Алексесенко Л.М., д. е. н., проф.
професор кафедри управління та адміністрування
Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту
Західноукраїнського національного університету

Тулай О. І., д. е. н., проф.
завідувач кафедри міжнародних відносин та дипломатії
Західноукраїнського національного університету

МІЖНАРОДНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО: ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІКО- СОЦІАЛЬНОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ

Європейська політика згуртованості визначає постулати інституціоналізації міжнародного територіального співробітництва. І. Демірдаг та А. Ерайдін відзначають, що регіональні інституції, «державні правила» та підтримка підприємництва потребують диверсифікованості організаційно-правових підходів для розвитку територіального співробітництва [1, с. 798-823]. Г. Аширов, Н. Гавуаль, К. Хаукос, Р. Б. Холмен та Я. Массо, досліджуючи причинно-наслідкове залучення прямих іноземних інвестицій, відмічають особливості інвестування як в окремих регіонах, так і конкретних економічних секторах [2]. В умовах глобальної невизначеності і трансфертних підходів до міжнародного співробітництва доцільно увагу акцентувати на фінансово-правових постулатах [3, с. 165–178].

Закон України «Про міжнародне територіальне співробітництво України» від 24 квітня 2024 року № 3668-IX створює правову базу для структуризації міжмуніципального партнерства, узгоджену з європейськими стандартами, зокрема програмою InterregEurope [4]. Законодавчо розмежовано три типи співробітництва: міжтериторіальне,

транскордонне та транснаціональне, що дає змогу будь-якій територіальній громаді України налагоджувати партнерства з муніципалітетами країн ЄС та інших держав.

Особливої уваги заслуговує багаторівневість врядування. Правове регулювання міжнародного співробітництва сприяє реалізації принципів багаторівневого врядування, залучаючи до партнерств органи місцевого самоврядування, виконавчої влади, асоціації громад, громадські організації та фізичних осіб. Координацію здійснює Міністерство розвитку громад та територій України, яке перевіряє угоди на відповідність законодавству, забезпечуючи прозорість і правову визначеність. Гармонізація українського законодавства з європейським сприяє реалізації політики згуртованості ЄС, що розширює можливості для участі українських громад у міжнародних проєктах, зокрема через залучення до програм типу InterregEurope, що сприяє соціалізації та інтеграції на місцевому рівні.

Операційна модель співпраці передбачає механізм реалізації міжнародного співробітництва із застосуванням алгоритму: підготовка проєкту угоди, перевірка центральним органом влади, затвердження місцевою радою, створення юридичної особи (об'єднання) зі статутom і власним рахунком. Громадські організації можуть виступати координаторами проєктів, забезпечуючи їх підготовку та супровід, але основними суб'єктами залишаються органи місцевого самоврядування.

Важливою є імплікація для громад, оскільки Закон України «Про міжнародне територіальне співробітництво України» від 24 квітня 2024 року № 3668-IX усуває правові прогалини, що раніше обмежували ефективність міжнародних ініціатив, переводячи їх із рівня меморандумів у структуровану співпрацю. Це сприяє залученню ресурсів від міжнародних партнерів та програм підтримки ЄС, посилюючи спроможність громад у реалізації проєктів соціально-економічного розвитку.

У регіональному вимірі передові практики транскордонного співробітництва ЄС мають слугувати моделлю для українських громад. Створення робочої групи при Комітеті Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування забезпечує зворотний зв'язок від громад, сприяючи адаптації законодавства до їхніх потреб та реалізації комплексних планів просторового розвитку [5]. У перспективі науково-методологічні підходи до дослідження правових засад регіональної політики в ЄС сприятимуть її адаптивності українськими громадами [6].

Реалізації європейської політики згуртованості через правове забезпечення інституційної спроможності та інтеграції громад у

міжнародні проєктні мережі сприятиме багаторівневому врядуванню в Україні. Регіональні агенції розвитку мають потенціал стати координаційними центрами, надаючи громадам консультаційні та організаційно-правові супровідні послуги. Однак їхня роль не замінює необхідність створення локальних проєктних офісів, а доповнює її, формуючи багаторівневу систему підтримки. Громади можуть обирати між самостійною роботою, співпрацею з сусідами чи інтеграцією в регіональні структури залежно від форм власності, ресурсів і потреб.

Для ефективного багаторівневого врядування громадам необхідно знайти баланс між самостійною проєктною діяльністю та кооперацією на локальному чи регіональному рівнях. Організаційно-правове забезпечення створення спільних проєктних офісів і залучення регіональних агенцій розвитку є практичними інструментами для подолання кадрових обмежень і посилення спроможності громад у реалізації міжнародних проєктів.

Підсумовуючи зазначимо, що правове забезпечення реалізації європейської політики згуртованості в Україні сприятиме децентралізації, посиленню спроможності громад і гармонізації з європейськими стандартами. Системність міжмуніципального співробітництва забезпечить переформатування логістики, залучення інвестицій у прифронтові зони для розвитку центрів безпеки та соціалізації територіальних громад.

Список використаних джерел::

1. Ismail Demirdag, Ayda Eraydin. Regions, Entrepreneurship and Institutions: The Role of Institutions on the Entrepreneurship Profiles of Regions. *Eastern European Economics*. 22 May 2024. Vol. 62. Issue 6. pp. 798-823. <https://doi.org/10.1080/00128775.2024.2354752>

2. Gaygysyz Ashyrov, Nicolas Gavaille, Kjetil Haukas, Rasmus Bøgh Holmen, Jaan Masso. Foreign Ownership and Productivity: A Comparative Study of Estonia, Latvia and Norway. *Eastern European Economics*. 19 Apr 2025.

URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00128775.2025.2488852?scroll=top&needAccess=true>

3. Tulai, O., Alekseyenko, L., Dmytryshyn, M., Yatsukh, R., Zapolskyi, O., Bilan, O. (2025). Adaptive Information of the Financial System to the Challenges of Global Uncertainty. In: Hamdan, R.K. (eds) *Tech Fusion in Business and Societ. Studies in Systems, Decision and Control*, vol 234, pp. 165–178. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-84636-6_14

4. Про міжнародне територіальне співробітництво України: Закон України від 24 квітня 2024 року № 3668-IX. *Відомості Верховної Ради*. 2024. № 30. ст. 213.

5. Відбувся другий тренінговий семінар: «Відновлення та розвиток громад: успішні практики та обмін досвідом». URL: https://komsamovr.rada.gov.ua/news/main_news/85231.html

6. Регіональна політика в ЄС: чого чекати українським громадам. URL: <https://cities4cities.eu/regionalna-polityka-v-yes-chogo-chekaty-ukrayinskym-gromadam/>

Волошук О.Т., кандидат юридичних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри загальнотеоретичної
юриспруденції та прав людини
Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ РС ТА ЄС: ЗНАЧЕННЯ, ВИДИ ТА ВИКЛИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

У контексті трансформаційних процесів, які переживає Україна, зокрема у зв'язку з триваючою агресією з боку російської федерації, питання забезпечення публічної безпеки, захисту прав людини та ефективного функціонування правоохоронної системи набувають виняткової ваги. Стан воєнного часу створює додаткові виклики для реалізації принципів верховенства права та прав людини, зокрема в частині обмеження окремих прав і свобод, посилення повноважень органів правопорядку та потреби оперативного реагування на загрози. У таких умовах надзвичайно актуальним є впровадження і адаптація стандартів, які вже довели свою ефективність у демократичних правових державах. Саме досвід Ради Європи та Європейського Союзу – інституцій, які сформували чітку систему правових орієнтирів щодо діяльності поліції та інших правоохоронних органів, – слугує джерелом надійних і перевірених механізмів балансування між публічною безпекою та захистом прав людини. Як видається, застосування цих стандартів дозволяє, насамперед, забезпечити інституційну стійкість правоохоронної системи, орієнтованої на демократичні цінності, уніфікувати правозастосовну практику відповідно до європейських вимог та рішень Європейського суду з прав людини, підвищити рівень довіри громадян до поліції та судової влади як гарантії правового порядку, забезпечити правову визначеність і прозорість у межах кримінального провадження та діяльності поліції, а також створити

Наукове видання

***Сучасний стан та перспективи розвитку
української правової науки***

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

17 травня 2025 року

Підписано до друку 02.06.2025 р. Формат 60х84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 11,97. Наклад 300. Замовлення № 042-0625.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво і друкарня – Видавництво «Юридика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Тел.: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@juridica.od.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7653 від 18.08.2022 р.